Cyfarfod y Grŵp Trawsbleidiol ar Hawliau Defnyddwyr

4 Gorffennaf 2023 – wedi'i gynnal drwy gyfrwng Teams

Yn bresennol

Sioned Williams (SW)	Aelod o'r Senedd, Cadeirydd
Mark Isherwood (MI)	Aelod o'r Senedd
Peredur Owen Griffths (POG)	Aelod o'r Senedd
Lia Moutseloun (LM)	Y Cyngor Defnyddwyr Dŵr
Rhodri Williams (RW)	Y Cyngor Defnyddwyr Dŵr
Samantha James (SJ)	Dŵr Cymru
Lauren Kinsey	Dŵr Cymru
Tim Mouncer	WHICH?
David Beer	Ffocws ar Drafnidiaeth
Ryland Doyle	Swyddfa Mike Hedges AS
Catherine Drewett	Yr Awdurdod Safonau Hysbysebu
Simon Harris (SH)	Yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd – Cynrychiolydd Cymru
David Roberts	Safonau Masnach Cymru
Nicola Evans	Swyddfa Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru
Lucien Wise	Gweithiwr Achos ar ran Jenny Rathbone
Simon Hatch	Cyfarwyddwr, Cyngor ar Bopeth Cymru
Alun Evans (AE)	Cyngor ar Bopeth Cymru
Lindsey Kearton (LK)	Cyngor ar Bopeth Cymru

Anwen Jones	Cyngor ar Bopeth Cymru

Cyfarfod cyffredinol blynyddol

Cafodd Sioned Williams AS ei hail-ethol yn Gadeirydd, ar ôl cael ei henwebu gan Peredur Owen Griffths AS a'i heilio gan Mark Isherwood AS.
Cafodd Cyngor ar Bopeth Cymru ei ail-ethol yn ysgrifenyddiaeth yn dilyn enwebiad gan Sioned Williams AS.
Bydd Adroddiad Ariannol y Grŵp Trawsbleidiol yn cael ei ddosbarthu i aelodau'r grŵp, a bydd yn cael ei anfon i'r Senedd ar ôl y cyfarfod.

Cyflwyniad

Cyflwynodd **SW** bwnc y cyfarfod, sef tlodi dŵr a'r tariff cymdeithasol sengl.

Cyflwyniad gan Lia Mouselou, Uwch Arweinydd Polisi Cymru – y Cyngor Defnyddwyr Dŵr.

Fel rhan o'r cyflwyniad, cafwyd diweddariad ar waith y Cyngor Defnyddwyr Dŵr, yr heriau presennol sy'n wynebu aelwydydd a heriau'r dyfodol. Dywedodd **LM** fod y Cyngor Defnyddwyr Dŵr yn galw am weithredu cydgysylltiedig ar fesurau cynhwysfawr ac effeithiol o ran cymorth fforddiadwyedd dŵr. Byddai cyflwyno cynllun cymorth sengl mewn perthynas â dŵr yn un enghraifft o hyn, o bosibl. Mynegodd yr angen i symleiddio'r meini prawf cymhwystra ar gyfer cymorth ar draws lleoliadau a chyfleustodau gwahanol, a'r angen i roi terfyn ar y loteri cod post sy'n gysylltiedig â chymorth.

Trafodaeth

Agorodd **LM** y drafodaeth drwy fynegi'r angen i sicrhau bod modd o gydgysylltu cymorth a gwybodaeth am ddŵr a chyfleustodau eraill ar draws y sector. Gofynnodd **SH** a fyddai modd i gwmnïau dŵr sydd wedi nodi defnyddwyr cymwys rannu gwybodaeth â chwmnïau cyfleustodau eraill. Cododd hefyd yr heriau sy'n bodoli o ran nodi defnyddwyr cymwys yn y sector dŵr a rhannu data â chwmnïau cyfleustodau eraill er mwyn sicrhau nad oes gofyn i ddefnyddwyr gyflwyno eu hachos i bob cwmni ym maes cyfleustodau.

Gwnaeth **LM** gydnabod bod y broses o rannu data yn broblem, a'i bod wedi bod yn broblem ar draws treialon amrywiol yn y gorffennol. Cynnig y Cyngor Defnyddwyr Dŵr yw targedu grwpiau tebyg, sef y rhai sydd â'r angen mwyaf. Ychwanegodd **LM** fod y gwaith dadansoddi cychwynnol a wnaed ar y cynnig yn dangos ei fod yn gorgyffwrdd â chwsmeriaid sy'n profi tlodi incwm yn gyffredinol. Galwodd am drafodaeth ar y mater hwn ar draws y sector.

Gwnaeth **SW** ddatgan bod Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU, drwy wahanol gynlluniau, yn gwybod ble mae'r bobl sy'n profi tlodi incwm. Holodd a oedd modd gwneud rhywbeth drwy system a fyddai'n cael ei rhoi ar waith gan Lywodraethau ond na fyddai'n torri'r rhwystrau masnachol sy'n ymwneud â rhannu data.

Cyfeiriodd **SJ** at y pwerau a geir drwy Ddeddf yr economi ddigidol, sy'n caniatáu i gwmnïau cyfleustodau rannu data â'r Adran Gwaith a Phensiynau. Mae Dŵr Cymru wedi dechrau gwneud hynny ar gyfer un o'i dariffau cymdeithasol sy'n gysylltiedig â chwsmeriaid sy'n cael rhai buddion, drwy rannu tua 2,000 o gofnodion y mis. Ychwanegodd fod y broses o gydymffurfio â GDPR yn flaenoriaeth.

Rhoddodd **SJ** drosolwg manwl o'r cymorth y mae Dŵr Cymru yn ei gynnig, gan gynnwys capio biliau, HelpU – y prif dariff cymdeithasol ar gyfer aelwydydd incwm isel – a WaterSure Cymru.

Cododd **AE** y ffaith bod tensiwn posibl rhwng symud pobl i fesuryddion a rheoli costau. Tynnodd sylw at y cwestiwn ynghylch a oes gwersi wedi'u dysgu o ran cefnogi pobl i fabwysiadu ffyrdd mwy cynaliadwy o dalu am ddŵr a rheoli costau.

Ymatebodd **SJ** drwy nodi bod Dŵr Cymru yn rhoi cyngor i ddefnyddwyr ar sut i leihau eu costau dŵr. Os yw pobl yn anhapus gyda'u mesuryddion, gallant fynd yn ôl i ddefnyddio dulliau anfesuredig.

Awgrymodd **LM** y byddai'n werth archwilio'r cam o newid i fesurydd dŵr, o bosibl, yn enwedig mewn perthynas â phobl sy'n byw mewn aelwydydd un person.

Trafododd **LK** ddangosfwrdd data diweddaraf Cyngor ar Bopeth Cymru.

Linc Saesneg: https://public.fourish.studio/story/1703447/

Linc Cymraeg: https://public.fourish.studio/story/1732769/

Yn sgil cyfyngiadau amser, ni chafwyd trafodaeth ar y cyflwyniad, ond anogodd **LK** yr aelodau a oedd am ofyn cwestiynau i gysylltu drwy e-bost. Cafodd yr adroddiad a ganlyn, 'Households are living on empty - can social tarifs reduce the pressure?' ei drafod yn ystod y cyfarfod.

Awgrymodd **SW** y gallai un o gyfarfodydd y Grŵp Trawsbleidiol yn y dyfodol ganolbwyntio ar forgeisi, a nododd fod disgwyl i'r grŵp gael cyfarfod ar faterion band eang gyda Nick Speed o BT yn yr hydref. Diolchodd SW i bawb am fod yn bresennol a daeth â'r cyfarfod i ben.